

Grzegorz Michalak, Barbara Świtalska

Relacja z III Konferencji Naukowej doktorantów i doktorów INH UKSW, „Różnymi drogami do niepodległości : Studia z historii najnowszej” w dniu 7 czerwca 2014 roku w Sejmie RP

Saeculum Christianum : pismo historyczne 21, 300-302

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GRZEGORZ MICHALAK, BARBARA ŚWITALSKA

**RELACJA Z III KONFERENCJI NAUKOWEJ
DOKTORANTÓW I DOKTORÓW INH UKSW
RÓŻNYMI DROGAMI DO NIEPODLEGŁOŚCI.
STUDIA Z HISTORII NAJNOWSZEJ**

W dniu 7 czerwca 2014 roku w Sali Kolumnowej Sejmu RP odbyła się III Konferencja Naukowa doktorantów i doktorów „Różnymi drogami do niepodległości. Studia z historii najnowszej”. Głównym celem konferencji było nawiązanie do szeroko pojętego czynu niepodległościowego, zaś asumptem dla przedsięwzięcia stała się 100. rocznica wybuchu I wojny światowej, dzięki której po 123 latach odrodziło się państwo polskie.

Patronatu honorowego konferencji udzielili: Wicemarszałek Sejmu RP Marek Kuchciński; Wielki Kanclerz UKSW Kazimierz Nycz Metropolita Warszawski; Rektor UKSW ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński; Dziekan WNHIS UKSW dr hab. Tadeusz Kamiński oraz Dyrektor INH UKSW ks. prof. dr hab. Waldemar Graczyk. Natomiast patronat medialny nad konferencją objęli: miesięcznik „wSieci Historii”, portale historyczne „Historia.org.pl” i „Histmag.org” oraz platforma blogowa „Blogpress.pl”.

Konferencję otworzyła mgr Małgorzata Żuławnik, a następnie głos zabrał prof. Jan Żaryn, który przeczytał listy przesłane przez patronów honorowych konferencji. Pierwszym był list od ks. kard. Kazimierza Nycza, który przekazał serdecznie pozdrowienia i błogosławieństwo wszystkim gościom III Konferencji Naukowej Doktorantów i Doktorów INH UKSW w następujących słowach: *Ogromnie się cieszę, że tak ważna rocznica zostanie upamiętniona przez Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego. I choć jest to rocznica wybuchu I wojny światowej, która przyniosła wiele nieszczęścia ludzkiego, ogromne straty i wstrząs wywołany nimi, podczas której po raz pierwszy w historii zastosowano broń chemiczną, samoloty, okręty podwodne, czołgi i samochody ciężarowe, to jednak również koniec hegemonii europejskiej na świecie, a Polsce, po 150 latach zaborów – dzięki Bożej Opatrzności – upragnioną niepodległość.* Następnie odczytany został list od ks. prof. UKSW dr hab. Stanisława Dziekońskiego: *Gratuluje inicjatorom tego pomysłu, gratuluje także książek wydanych w serii UKSW „W służbie Niepodległej”, których promocja będzie towarzyszyć obradom. Wszystkim uczestnikom konferencji życzę owocnych obrad, dalszych możliwości spotkań i kolejnych publikacji, które stanowią indywidualny, ale także nasz uczelniany, dorobek.* Kolejne podziękowania płynęły od Wicemarszałka Sejmu RP Marka Kuchcińskiego: *Z wielką przyjemnością wspieram wszelkie działania mające na celu pielęgnowanie w młodym pokoleniu Polaków tożsamości narodowej i pamięci historycznej.* Po prof. Żarynie głos zabrał dr hab. Tadeusz Kamiński, Dziekan Wydziału Nauk Historycznych i Społecznych UKSW. Na szczególną uwagę zasługują słowa, w których Pan Dziekan wraził entuzjazm na temat uczestnictwa w konferencji już wypromowanych doktorów razem

z doktorantami, co sprzyja nie tylko wymianie doświadczeń oraz doskonaleniu warsztatu historyka, ale przede wszystkim pokazuje obraz łączności między adeptami i absolwentami INH UKSW.

Również podczas inauguracji obrad konferencji miały swą premierę dwie zwarte publikacje pod redakcją doktorantów INH UKSW. Pierwsza *Różnymi drogami do niepodległości. Studia z historii najnowszej* pod redakcją Małgorzaty Żuławnik i Barbary Świtalskiej, w której zawarto 13 artykułów naukowych w układzie chronologiczno-problemowym dotyczących czynu niepodległościowego, jak i kwestii polskiej i Polaków, a druga *Czy mamy coś nowego do dopowiedzenia? II wojna światowa w badaniach młodych historyków* pod redakcją s. Małgorzaty Krupeckiej i Katarzyny Utrackiej, wydana przez Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego przy współpracy z Muzeum Powstania Warszawskiego, będąca zbiorem artykułów, wyników poszukiwań badawczych, prezentowanych podczas II Konferencji Naukowej INH UKSW, zorganizowanej w maju 2012 roku w Muzeum Powstania Warszawskiego.

III Konferencja Naukowa składała się z trzech paneli. Pierwszy prowadził prof. Jan Żaryn. Jako pierwszy na mównicy zaprezentował się mgr Grzegorz Cwyl z referatem na temat bitwy pod Iłżą ze stycznia 1864 roku, jednego z ostatnich czynów zbrojnych w trakcie Powstania Styczniowego. Następnie referat wygłosił przedstawiciel Uniwersytetu Opolskiego, mgr Marcin Wasilewski, który wspomniął o weteranach XIX-wiecznych powstań narodowych i ich pamięci w czasach II Rzeczypospolitej. Prelegent wymienił między innymi odbieranie przez nich honorów, udział w rozmaitych wydarzeniach rocznicowych i pamiątkowych oraz przykład budowania wokół nich polskich tradycji historycznych. Ostatnie wystąpienie w pierwszym panelu należało do mgr. Łukasza Lewickiego. Poświęcone ono było pracy Sejmu Ustawodawczego na przykładzie interpelacji poselskich w trakcie wojny polsko-bolszewickiej. Łukasz Lewicki zaznaczył, że interpelacje poselskie dają wgląd w problemy, z którymi borykały się ówczesne władze wojskowe i pomimo częściowej niechęci wobec Józefa Piłsudskiego nie stanowiły elementu walki politycznej.

Drugi panel prowadzony był przez prof. Wiesława Jana Wysockiego. Na początku głos zabrała s. Małgorzata Krupecka USJK, prezentując zagadnienie związane z działalnością, wyniesioną na ołtarze w 2003 roku, Julii Urszuli Ledóchowskiej na rzecz niepodległości Polski w latach 1914-1920. Kolejny referat, pod tytułem: *Polska wylania się z chaosu, czyli dziwne przypadki Józefa Piłsudskiego więźnia magdeburgskiego (1917-1918)* wygłosiła mgr Barbara Świtalska, koncentrując się na wydarzeniach związanych z aresztowaniem Piłsudskiego przez niemiecką tajną policję (Geheimpolizei), jego perypetiach więziennych w Gdańsku, Spandau, Wesel i w Magdeburgu, po czym na koniec przedstawiła różne opinie i reakcje Polaków na powrót Komendanta z niemieckiej niewoli. O życiu kulturalnym Warszawy podczas I wojny światowej mówiła mgr Anna Włoch. Źródło jej referatu stanowił "Pamiętnik" księżnej Marii Lubomirskiej, żony księcia Zdzisława Lubomirskiego, członka Rady Regencyjnej. Zagadnienie pierwszej wojny światowej pojawiło się także w kolejnym wystąpieniu. Referat mgr. Grzegorza Michalaka został poświęcony działalności władz rosyjskich wobec warszawskiej społeczności protestanckiej po wybuchu konfliktu zbrojnego. Zwrócono w nim uwagę na zjawisko kojarzenia wówczas protestantów, zwłaszcza luteranów, z niemiecką grupą narodowościową. Na końcu drugiego panelu prelekcję wygłosiła mgr Emilia Dziewiecka. Opowiedziała o problemie odrodzonej Polski dotyczącym ochrony dóbr kultury, między innymi sprawy zwrotu arrasów wawelskich króla Zygmunta Starego z ZSRR w latach 1921-1928.

Ostatnim moderatorem, zamykającym obrady, był prof. Janusz Odziemkowski. Panel został poświęcony sprawom militarnym. Mgr Adam Wiorko opowiedział o działalności polskich służb specjalnych w obronie niepodległości Polski w latach 1918-1939. Następnie mgr Piotr Anczewski omówił działalność księżnej Izabelli Radziwiłłowej i delegatury Polskiego Komitetu Opiekuńczego w Nieborowie w czasie II wojny światowej. Kolejnym referentem był mgr Sebastian Bojemski, który przedstawił *Próby penetracji wywiadowczej Narodowych Sił Zbrojnych przez komunistów podczas okupacji niemieckiej*. Tymczasem o sylwetce mjr. Aleksandra Kielasińskiego, więzionym przez gestapo w 1940 roku oraz w 1944 roku przez NKWD na zamku w Lublinie, mówiła dr Elżbieta Romanowska. Przed ostatnią prelegentką była mgr Ilona Lewandowska, która wspomniała o żołnierzach AK i osobach wspierających polskie podziemie zbrojne, którzy stali się ofiarami Sowietów i spoczęli w wileńskich Tuskulach, największym cmentarzu żołnierzy polskiego podziemia. Ostatnie wystąpienie poświęcone zostało powojennej konspiracji żołnierzy batalionów AK “Zośka” i “Parasol”, ponadto dr Agnieszka Pietrzak skonfrontowała rzeczywistość historyczną z propagandą komunistyczną szerzoną przez Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego.

III Konferencja Naukowa doktorantów i doktorów INH UKSW, która odbyła się w ważnym dla Polaków miejscu – w Sali Kolumnowej Sejmu RP i umożliwiła poznanie oraz przesłanie starań wielu pokoleń, zmierzających różnymi drogami: orężem, działalnością społeczną i charytatywną oraz dyplomacją do uzyskania nieodległej i suwerennej Polski.